

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin, dvakrat 12 vin, trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Socijalno vprašanje

ali:

Odkod izvira siromaščina delavskega ljudstva.

III.

Bogataši imajo res prevelike kupe.

Majhno število bogatašev so naložili nešteti množici nemaničev (proletarcev) malo da ne suženjski jarem.

Leo XIII.

Ko je župnik prenehal govoriti, začeli so kmetje glasno razpravljati svoje uboštvo. „To je strašno“, govorili so nekateri. Kako vendar vlada to trpi? Če kdo nas ukrade 1 gld. takoj mu je pet beričev za petami, a kjer se gre za milijone, molčijo vsi.“

„V štiridesetih letih prihraniti sto milijonov, to je grozno“, govoril je srdito Štefan Lovišček. „Poznal sem svojega deda, ki je umrl star devetdeset let. — Prezvel je po očetu premoženje 1. 1800, v ravno takem uboštvo ko smo zdaj. Torej v več ko sto letih, kolikor poznam zgodovino svoje hiše, ostali smo vedno isti siromaci, če prav smo vsi delali. Ti bogatini pa so si prislužili v štiridesetih letih sto milijonov!“

„Ne verujte vsega, ne“, oglašuje suhi mož pri vratih. „Župnik vam je popisal judovsko bogastvo, a o cerkvenem je tiho molčal. Bogati so pri nas škofje, samostani, cerkve in tudi duhovniki. Zakaj imajo škofje po 20—30.000 gld. na leto? Papež ima milijone in stavi denar v branilnice na obresti, kakor judje. Duhovniki tako posnemajo Jezusa Kristusa, ki je živel ubože!“

Pri teh besedah so vsi umolkli in res radovedni čakali, kako bo župnik odgovoril. „Ljubi moj“, rekel je župnik mirno, „ni treba tako srdito govoriti; le povejte, kar vam teži srce, ali bodimo prijatelji. Mene prav veseli, da ste to povedali.“

Cerkev ima res premoženje, ali nje premoženje je v primeri z drugim prav majhno. V Avstriji cenijo vse cerkveno premoženje na 334 milijonov gld., kar daje v dobrih letinah menda 20—25 milijonov gld. dohodkov. Rotschild sam pa ima več ko šestkrat toliko. Pomislite prijatelj: en sam bogatin ima šestkrat toliko in še več ko vse cerkve in vsi samostani cele države!

Rotschild si je to premoženje pridobil v dobrih petdesetih letih, cerkev je v naših krajih vsaj tisoč let stara in vendar še vedno tako uboga nasproti njemu.

Vpraša se pa tudi, kako je cerkev prisila do premoženja? Ljudje so jej darovali, radovoljno in neprisiljeno; po sili ali sleparski si ni prisvojila niti enega goldinarja.

Vpraša se dalje, komu služijo dohodki cerkvenega premoženja? Duhovnikom in redovnikom, kateri delajo za ljudstvo. Kar nanesejo dohodki iz cerkvenega premoženja, ni treba ljudstvu skladati za duhovnike, kateri morajo živeti kakor vsi drugi ljudje na svetu.

Iz cerkvenega premoženja vzdržujejo nadalje veliko šol, bolnišnic, sirotišnic, zavodov, in pri vratih takih cerkvenih zavodov najdete vedno polno siromakov, ki tam iščejo kosček kruha.

Škofom očitato, da imajo velike plače. Vi veste, koliko imajo, ali ne veste koliko izdajajo potrebnim in nesrečnim, in koliko izdajajo za dobre namene. Nobene stvari ne začnemo v deželi, da pri škofu ne potrkamo.

Res je, da so škofje gospodje, ali bi vi hoteli, da bi bili umazani in raztrgani? Jezus Kristus je bil res ubožeec, da ni imel kam glave nasloniti, toda to uboštvo je sebi izvolil, drugim tega ni zapovedal. Ravno nasprotno: zapovedal je vernim skrb za duhovnike, da jim ne bo nič manjkalo rekoč: delavec je vreden plačila. — Papež ima svoj denar v hranilnicah, pravite, ali ga pa hrani za se ali za druge? Gotovo ne za se, ker za se ubogo malo potrebuje, ampak za druge: za uboge, za sirote, za šole, za samostane, za misijone. Papež miloščino sprejema in miloščino deli.

Kratko: cerkveno premoženje je pošteno in ni veliko; cerkveno premoženje je premoženje ubožnih ljudi. To je priznal sam oče socialnih demokratov, Karol Marx, kateri pravi, da kadar so v XVI. in XVII. stoletju cerkvam in samostanom vzeli premoženje, so ob enem vrgli ubožne ljudi na cesto, ker so jim vzeli podporo, katero so vdobivali v bogatih cerkvenih hišah. A cerkveno premoženje kam je šlo? Pozrli so je bogati skupuhi, zlasti judovski. Tako je sodil, pravim, sam vaš Marx, tako bi morali soditi tudi Vi: Kdor bi cerkvi vzel premoženje, zadel bi ubožece in sirote, pomagal pa bi le oderuhom do lepših posestev!

Prijatelj moj neznan! Ker ste Vi mene toliko reči vprašali, naj vprašam še jaz Vas nekaj. Vi ste socialni demokratje in pravite, da se vojskujete proti bogatinom za uboge delavce. Če je to res, zakaj so vam voditelji judje? Zakaj pišejo vaše časopise sami judje? Kako smete govoriti proti oderuhom in bogatinom v taki družbi? — Povem naj vam še, da nekateri vaših voditeljev so prav bogati gospodje; n. pr. dr. Adler na Dunaju ima več hiš, od vaših prispevkov pa vleče še 3000 gld. na leto; imeniten med vami je dr. Aaron, ki ima 35.000 gld. na leto; še bolj slovi ime Singerjevo, kateri je milijonar. — Povejte mi, ali morete takim zaupati? Ali ni to čudno: nekrščenim voditeljem ste vse zaupali, duhovnikom pa nočete nič?

Za župnikom je začel govoriti učitelj: „Zadnjič sem vam govoril o uboštvo, danes pa imam govoriti o bogastvu. Ne vem, ali bom znal govoriti o bogastvu, ker učitelji nismo iz dežele, kateri se pravi bogastvo. A be je slabo trgovstvo, ki malo nese.“

Odgovoriti vam imam na vprašanja: 1. Ali je Bog hotel, da imajo bogatini take kupe? 2. Ali so si toliko bogastvo sami prislužili? 3. Ali so je drugim vzeli?

Bog noče bogastva.

Bogastvo zakoplje človeka v posvetne skrbi, da Boga pozabi. Zveličar je rekel: Oj kako težko se bodo zveličali tisti, ki imajo denarje! Apostoli so se začudili ko so slišali te besede, Jezus pa je dostavil: „Ložej pojde velblod (kamela) skozi šivankino uho, ko bogatinec

v nebeško kraljestvo“). — Ko je govoril bogatin, je rekel: „Gorjé vam, bogati, ker vi imate na svetu svoje veselje. Gorjé vam, ki ste presiti, ker lačni boste“). — Sv. Pavel apostol, pa piše: „Ako imamo hrano in odejo, bodimo zadovoljni s tem. Tisti pa, ki si želijo obogateti, padejo v skušnjava in zanjko in v mnoga nespametna in pogubna poželenja, katera potopijo človeka v nesrečo in pogubljenje, kajti korenika vsega zlega je pohlep po denarju, radi katerega so nekateri odpali od vere in zapali silnim britkostim“).

Skušnja nas uči, da se bogatini kaj radi vdajajo vživanju veselja, potrali in — grehu. Kakor je pa bogastvo grešnemu človeku priložnost za slabo, izvira navadno tudi iz slabega, namreč iz velike lakomnosti. Lakomnost pa človeka tako oslepi, da ne vé, kaj dela. Lakomniku je vse na prodaj: čast, poštenje, duša in telo, častost in večnost! Denar zamori v človeku blage misli in vsake hrepenenje po nebesih. Kjer ima človek zaklade, tam ima tudi srce. Zato pa nas je Zveličar posvaril, da naj bi si ne zbirali bogastva na tem svetu.

Skušnja tudi uči, da bogastvo nekaterih je uboštvo mnogih. V deželah, kjer je veliko bogastvo, je tudi skrajna siromaščina. Na Angleškem n. pr. je okolo 70 bogatinov, ki imajo po 2 milijona kron dohodkov na leto, a zato umrje okolo 80 tisoč ljudi od lakote vsako leto. V Parizu je velika potratnost, toda 10 tisoč ljudi nima strehe ne po dnevi ne po noči in čez 30.000 žensk je, ki nimajo več ko po poldrugo krono zaslužka na teden. Tako je povsod: veliko bogastvo rodi veliko siromaščine.

Seveda samo po sebi bogastvo ni greh in ni slabo. Kdor je ima, je lahko poštenjak, ki dar božji ceni in vživa, ne da bi srce navezaval nanj. Takim služi bogastvo za dobra dela, taki krščanski bogatini so le oskrbniki svojega velikega posestva, od katerega delijo podpore ubogim; taki bogati gospodarji so svojim delavcem dobrotorni očelje. Blagor takim bogatinom, ki si z blagom pridobivajo dobre prijatelje in visoke obresti v nebesih! Toda na sploh je bogastvo človeku slaba priložnost in rajše v nesrečo ko v zveličanje.

Bogastva človek ne more zaslužiti s svojim delom.

S trdim delom, katero opravljajo težaki, kmetje, rokodelci, delavci, gotovo ne more nihče obogateti. Tega mi menda ni treba dokazovati. Sami prav dobro veste, kaki bogatini ste. To tudi judje prav dobro vedo, za to pa ne gredo trdo delati, tudi če bi imeli stradati.

Ali je pa morda mogoče, da človek obogati z duševnim delom? Ali so bogatini obogateli s tem, da so veliko storili za blaginjo sv. cerkve ali države, za šole, za narod, za znanost in umetnost? Duševno delo res bolje plačujejo ko telesno delo. N. pr. za lepo sliko (podobno) vdobi že srednji slikar 1000 kron, imeniten slikar pa vtegne vdobiti tudi 50—100.000 kron, ko jo je vendar v enem mesecu ali še prej dovršil. Za eno posebno učeno ali prijetno knjigo vdobivajo pisatelji po 20—50.000 kron. Za eno slavno zmago v vojski cesarji vže so

1) Mark. X. 23-25.

2) Luk. VI. 24-25.

3) 1. Tim. VI. 8-10.

podelili poveljniku grofovstvo in veliko bogastvo itd.

Ali vendar skušnja zopet uči, da je tudi mej duševnimi delavci prav malo res bogatih ljudi. Veliko res zaslužijo, pa tudi veliko porabijo. Taki možje namreč denarja ne cenijo in le redko kedaj najdeš lakomnika mej pesniki, slikarji, učenjaki, državniki itd. Imeli smo vojskovodje, ki so večkrat slavno zmagali in velike nagrade (darove) dobili, a nazadnje so v dolgih umrli. Preširen pravi:

Pevecu vedno sreča laže,

On živi, umrje brez d'narja.

Tu velja tudi o drugih veleumnih (modrih). Judje so bogati ljudje in znajo spravljati bogastvo. Ako bi duševno delo pomagalo do bogastva, morali bi se judje v dušnem delu odlikovati, a v resnici so njih bogatini veleumom toliko podobni ko kramarji misijonarjem. — Kako so torej bogataši obogateli? Ali morda po sreči? Po sreči bi obogatili, ako bi našli zlate zaklade ali zlato rudo. Po sreči bi obogateli, ako bi našli tako silno rodovitno zemljo, da bi sama rodila ali ako bi jim morje samo vrglo na dan svoje zaklade. Toda zakladov ni, zlata ruda je pa dandanes silno draga stvar. Zlato je treba daleč iskati, globoko kopati, veliko čistiti, da nazadnje več stane ko je vredno. Z njim bi torej malokdo obogatel. — A morje? Morje ima svoje bogastvo, ali je skrbno čuva. Ribe res same rasejo, ne da bi se človek z njih rejo trudil, ali kaj pomaga, ko nimajo gospodarja, katerega bi ubogale? Kdor hoče ribo imeti ali celo prodati, jo mora z velikim trudom loviti. Ribe stanejo človeka več truda ko goveda, za to so tudi dražje ko govedina. Kdor bi bil gospodar vesoljnega morja in bi hotel delo ribjega lova pošteno plačevati, moral bi tudi sam na delo, da ne bi od lakote umrl. — Je-li zemlja bogatinov tako rodovitna, da jim sama rodi? Take zemlje ni na svetu. Zemlja daje človeku po priliki toliko, kolikor sam vanjo zadela. Samo od sebe rase trnje in osat, vse drugo je treba s trudom pridelavati!

Zlata žila, iz katere izvira bogastvo bogatinov, ni torej v njih žuljavih rokah in tudi ne v njih veleumnih (učenih) načrtih, še manj v njih njivah ali vodah ali v globokih jamah. Kje je torej? O tem bi imel govoriti v odgovoru na zadnje vprašanje, ali bodi za danes dovolj! Pridite danes teden, iskali bomo zlato žilo!“

„Dobro, dobro“, pravi cela družba. „Če zvemo, kje je, pojdemo jo tudi mi kopati, in če bi bila en dan hodila globoko pod zemljo“, napoveduje smeje se Štefan Lovišček.

Javni shod „slov. kat. delavskega društva“ v Renčah.

V neželjo po blagoslovu je priredilo „slov. kat. delavsko društvo“ v Renčah v dvorani gosp. Žnidarčiča javen shod. Po pravici rečemo, da je imel malo kateri shod našega društva do zdaj tako ogromno udeležbo, kakor v nedeljo v Renčah. Ljudje so hoteli slišati še drugi zvon, ker so na sv. Štefan slišali soc.-demokratski zvon.

G. dr. A. Pavlica pozdravi navzoče in pove, da je glavarstvo dovolilo javen shod s pogojem, da se bo na shodu govorilo o socialnem vprašanju. Radi tega se tudi ne bo volil predsednik, ker je za shod društvo odgovorno glavarstvo. Kot zastopnik društva hoče sam predsedovati in voditi razpravo. Povdarjal je, da bo vsakemu dovolil prosto besedo.

Prvi se oglasi g. Gostinčar, ki je prišel iz Ljubljane na shod na povabilo č. g. župnika Pavletiča. Vsebina njegovega govora je bila: Organizacija delavcev. Se ni izgovoril dveh stavkov, že so začeli od zadaj nekateri naprednjaki in socialni demokratje — vseh skupaj kakih 15 — vpiti, žvižgati, ropotati s stolicami in z nogami ter kričati kakor besni. Vse zbrano občinstvo jih je ostro obsojalo ter se sramovalo njih družbe. Može so bili tako ogorčeni, da so jih hoteli se silo izgnati iz sobane. G. preds. pa je svetoval, naj jih le puste, da se še bolj osmešijo. G. Gostinčar je krepko dalje govoril ne meneč se za njih divjanje. Na zadnje so začeli še peti: „Lepa naša domovina“. Zdaj je predsednik prekinil zborovanje, da se je občinstvo radovalo lepega petja. Škoda, da je imelo napredno Pirče grd in hripav glas, ki je vse pokvaril. Ko so se ti napredni in soc.-demokratski divjaki dovolj osmešili in je vse občinstvo na svoje lastne oči videlo in na svoja lastna ušesa slišalo, kaka ljudje so naprednjaki in soc. demokratje, je g. predsednik zaključil javno zborovanje in povabil može v dvorano renškega župnišča, kjer je imel biti zaupen shod. Vse občinstvo je kakor en mož zapustilo dvorano g. Znidarčiča ter se podalo v župnišče. Obsojanje teh divjakov je bilo splošno. Lahko rečemo, da je bila minula nedelja nekaj sodni dan za naprednjake in soc. demokrate v Renčah.

Na zaupnem shodu, katerega je sklical č. g. župnik Pavletič, je govoril najprej g. Gostinčar o delavski organizaciji, o splošni volilni pravici, o soc.-demokratskih frazah, o enakosti vseh ljudi in skupnosti vsega premoženja, o medverstvu in mednarodnosti, o zavarovanju delavcev za čas boleznih in starosti itd. Njegov zelo poljudni govor je napravil na vse poslušalce globok utis. Ljudstvo ga je na koncu burno pozdravljalo.

Za njim se je oglašil zidar Pregel, ki je v Ljubljani dobro znan kot vrlj pospeševalec krščanske stranke. Opozarjal je renške delavce na nevarne nauke soc. demokratov ter pozivljaj vse, naj bodo dobri kristjani.

K besedi se je dalje oglašil dr. A. Pavlica, ki je govoril o agrarnem socializmu ter z izgledi pojasnjeval njega nezmisel.

Na koncu se je č. g. župnik Pavletič zahvalil za nepričakovano obilno udeležbo ter zaključil zborovanje s trikratnim živio-klicem na socialnega voditelja Leona XIII. in na presvetlega cesarja.

Prepričani smo, da bo ta shod obrodil v Renčah obilnega sadu. V tej nadi kličemo iz dna svojega srca: Živio Renče!

Politični pregled.

Seja državnega zbora dne 4. t. m. — Avstrijski državni zbor je bil v

LISTEK.

Božji mlini meljejo počasi, pa dobro.

Bilo je l. 1865. V Šleziji so napravili v neki pivovarni pustni ples. Rajali so in noreli celo popoldne in dolgo v noč. V veliko pohujšanje je bilo zraven tudi vse polno otrok.

Med godci je bil tudi mlad razuzdanec, ki je bil na daleč okrog na slabem glasu. Nocoj se je pa še prav posebno slabo obnašal z nesramnim govorjenjem in kifaanjem. Norčeval se je s sv. vero in se bahal, da že deset let — odkar je bil prvič pri sv. obhajilu — ni bil pri spovedi!

Proti jutru so začeli drugi plesišče zapuščati, mladi godci je pa še ostal in s posli uganjal svoje umazane burke in klafal proti sv. veri in duhovnom. Čez nekaj časa zapusti tudi on, na videz židane volje, pivovarno in jo krene proti domu.

Kakih petdeset korakov od pivarne je bil precej globok potok, ki je bil čez in čez z debelim ledom pokrit. Na enem samem kraju je bila v ledu luknja, kjer so ljudje vodo zajemali za živino. Mladi

lorek zopet skupaj. Seja je bila jako mirna. Poslanci so stavili razne predloge. Wolf je podal obljubo kot novoizvoljeni poslanec. Vsedel se je potem poleg poslanca Kleina, ki je pa protestiral proti temu, da bi tak človek, kakor Wolf, sedel poleg njega. Slednjič je dobil Wolf sedež tam, kjer je prej sedel poslanec Novak.

Vlada zahteva, da mora biti do Velike noči pod streho vseh državnih proračun ter rešene tudi ostale predloge, ki so sedaj na dnevnem redu, torej zakon o vojaških novincih in bosanske železnice. Carinski tarif in nagodba z Ogersko pridetata pred zbornico jeseni in bodo torej deželni zbori lahko zborovali po Veliki noči.

V Srbiji so zmešnjave vedno večje. Princ Peter Karagorgjevič je izdal manifest za spomenik oprostitelju Srbije Kara Gjorgje. Ta manifest je napravil po vsej Srbiji velik utis. S tem so dobili nameni princa Petra Karagorgjeviča za prestolonaslednika mnogo več tal.

Vojna v južni Afriki. — Angleško ljudstvo ne želi nadaljnega boja z Buri. To se je pokazalo pri volitvah v Dewesbury, kjer je zmagal proti Chamberlainovi stranki Burom prijazni kandidat z 1100 glasovi večine. Kralj Eduard sam želi, da se vojna konča pred slavnostjo njegovega kronanja.

Razmere na Kitajskem. — „Katoličké Listy“ so objavili nekaj podatkov iz pisma jezuita P. La Tschépe, ki je misijonar na Kitajskem in dobro pozna tamošnje razmere. On piše: „Pri nas na Kitajskem gre tako, kakor sploh po starih orientalskih državah. Pri nas gospodarijo ženske in ljubimci, tako da nikoli prav ne vemo, pri čem da smo. Politika se izpreminja kakor aprilovo vreme. Evropejci pridobivajo tod vsak dan nov vpliv, samo to jim škoduje, da so zavistni med seboj. Najugodnejši položaj ima Rusija, katera je najbližja sosedna Kitajcem, a Japonci jim gledajo jako na prste. Mandžurija Rusom slednjič gotovo ostane, tudi če bi se časno moral umakniti. Trgovina napreduje, posebno Nemci se silno trudijo, da razširijo svoje tržišče. Ni dvoma, da Nemci izpodrinejo Angleže“. O stanju katoliških misijonov pravi p. Tschépe, da se množé vkljub vsem težavam in zaviram. V njegovem kraju je 40.000 novoizpreobrnjenec.

Novice.

Reklamacije. — Prosimo častite naročnike, naj takoj reklamirajo, kadar lista ne dobe. Dotičnik naj zapiše na listek: Zadnje številke „Prim. Lista“ niso me dobile. Na kuvertu naj zapiše: Reklamacija in naslov: Uprava „Prim. Lista“ v Gorici. Pismo bodi odprto in brez znamke (marke).

Ker se je število naročnikov, hvala Bogu, tudi letos pomnožilo in se še množi, vtegne se nam večkrat vriniti kaka pomota, kar pa častiti naročniki z reklamacijami takoj lahko sami popravijo. Uprava „Prim. Lista“.

Petindvajsetletnica rimskega papeža Leona XIII. se bo po celem svetu zelo slovesno obhajala.

razuzdanec je krenil s poti v stran, je zašel k luknji in vanjo padel, kjer je takoj pod ledom zgñnil. Voda ga je vlekla pod ledom kakih dvajset metrov proti bližnjemu mlinu, pred mlinska kolesa, kjer so ga dve uri kasneje mlinarjevi hlapci mrtvega našli. Strašna smrt!

Eno roko je imel v žepu, z drugo pa je držal palico. Iz tega se je dalo sklepati, da je bil ta hip mrtev, da niti časa ni imel kesanja moliti. V grdih grehah stopil je pred Tistega, o katerem stoji pisano: „da je grozno past v roke živemu Bogu“!

Sv. jutro je zvonilo, ko je zapustil pivarno. Vernike je jutranji zvon opominjal na skrivnosti sv. odrešenja, grdega klafača in plesalca je pa klical pred večnega sodnika.

Luknja ni bila pri poti, temveč nekoliko v stran in mlinski potok je bil povsod z ledom pokrit. Jako čuden slučaj je bil ki ga je spravil s poti, po kateri je navadno domu hodil, in tje zvalil, kjer je padel v roke živemu Bogu. Pred mlinskim kolesom so ga našli! Božji mlini meljejo počasi, pa dobro.

Bog ne plačuje vsako soboto, a plača gotovo. Božje uho sliši vse!

Dota nadvojvodinje Elizabete Marije. — Francoski list „Figaro“ priobčuje vest z Dunaja, po kateri je naš cesar svoji vnukinji nadvojvodinji Elizabeti Mariji nakazal sledečo doto. 8 milijonov frankov v vrednostnih papirjih, letno apanažo v znesku 1.250.000 frankov, en grad in eno palačo na Dunaju in potem dragocenošči v vrednosti pet milijonov frankov.

Družba vednega češčenja presv. R. T. naznanja, da ima v zalogi raznovrstna že izdelana cerkvena oblačila in vsakovrstne tvarine za izdelovanje novih del. Vsaka naročba se izvrši hitro in po zmerni ceni.

Marijina dekliška družba v Podgori priredi v nedeljo dne 9. t. m. po blagoslovu veselico z dvema igrama in petjem.

Za „Alojzijevišče“ je došlo našemu upravnistvu: preč. g. Josip Primšar, župnik v Podmeleu 10 K (ravno toliko za „Solski Dom“), N. N. 5 K. — Bog stotero povrni!

Poročil se je v soboto v Sovodnjah g. Anton Plahuta, veleposestnik v Gorici, z gospodično Marijo Tomšič iz Sovodenj. Bilo srečno!

Osebné spremembe pri namestništvu v Trstu. — Namestništveni tajnik gosp. Filip baron Winkler, dosedaj načelnik namestništvenih predsedniških uradov, premeščen je na Dunaj ter prideljen ministerstvu za nauk in bogočastje. Prezidijalnim tajnikom pri namestništvu v Trstu pa je imenovan c. kr. okr. komisar g. Edmund Fabiani.

Tvrška Kopač in Kutin, prodajalnica z jestvinami, se je s 1. februarjem razdružila tako, da je prevzel trgovino in hišo g. Jos. Kutin ter se je g. Kopač iz družinskih ozirov odtegnil sodelovanju pri trgovini. P. n. odjemalci in slavno občinstvo je naprošeno to na znanje vzeti ter naj blagovoli še nadalje posluževati se, enako kakor doslej, te trgovine pod vodstvom g. Kutina, katerega tudi mi slav. občinstvu najtopleje priporočamo.

Slovenska mestna šola. — V petek se je goriški mestni svet zopet jednokrat baval s slovensko mestno šolo. Nekateri slovenski stariši so namreč v imenu vseh drugih vložili prošnjo, v kateri so zahtevali, naj bi se odločili prostori za slovensko mestno šolo kje drugje in bolj v središču mesta in ne v ex-Catinelijevi vojašnici, ki leži na skrajni periferiji in takorekoč zunaj goriškega mesta in je zategadelj gledé lege popolnoma nesposobna za slovensko mestno šolo, v katero naj bi zahajali slovenski otroci iz celega goriškega mesta. Mestni svet je seveda brez dolgega uganjanja to opravičeno prošnjo jednostavno zavrgel, pač pa je sklenil potrošiti za popravo zloglasne ex-Catinelijeve vojašnice celih 10.000 K. Tak potrošek je popolnoma neopravičen in kaže na brezobzirnost, katero imajo mestni očetje do goriških davkoplačevalcev. To pa zaradi tega, ker ostane ex-Catinelijeva vojašnica kot šolsko poslopje za slovensko mestno šolo v Gorici gledé njene lege vedno o nesposobna, če potrosijo vanjo celih — 100.000 K! Mj se čudimo goriškim davkoplačevalcem, da ostajajo tako hladnokrvni, ko zametujejo mestni očetje tako nesposobno njih denar, katerega znašajo oni tako težko v mestno blagajno; — čudimo se jim, pravimo, da se ne postavijo vendar jedenkrat po robu proti takemu razsipanju denarja, čegar posledica je potem ta, da rastejo mestne doklade na izravne in neizravne davke vedno bolj in bolj. Če nas danes ne razumejo, razumeli nas bodo prej ali slej gotovo, ko bode, ako je še količkaj pravice na svetu, goriško mesto primorano postaviti Slovincem mestno šolo na drugi kraj, ki bode odgovarjal dotičnim postavnim določbam in se bodo prepričali, da smo imeli popolnoma prav trdeči, da je bil ta denar zavržen iz same kaprice naših mestnih očetov!

C. kr. profesor Seidl v skripih. — Gabršček in Kavčič si prizadevata s svojimi izjavami in pozivi, da bi rešila prof. Seidla iz klešč, s katerimi smo ga pritisnili. Izvrševalni odbor nar.-napredne stranke je tudi čutil potrebo priobčiti neko izjavo, ki ima isti namen. Toda vse to nič ne pomaga! Mi imamo iz minulega leta v rokah razne nespodbitne dokaze in pričakujemo za trdno, da se nas povabi na kompetentno mesto. Mi ne verujemo, da bi deželni šolski svet dalje trpel take škandale....

G. nadzornik „Soče“, kako Vam je kaj pri sreč? — Evo osodepčne posledice občevarja z ljudmi, ki vse izdajo...

Pijančki okolu „Soče“ pripovedujejo v zadnji številki o hudih prestopkih nekega župnika Janeza Ev. Mitterdorferja, tam gori nekeje v nemških deželah. V sredi dopisa pravijo, da ga je ordinarijat radi teh prestopkov suspendiral, t. j. odvzel mu pravice maševati in deliti sv. sakramente. Na koncu dopisa pa so pijančki na to pozabili in vsklikajo: „Mitterdorfer je še sedaj duhovnik in mašuje in podeljuje sv. zakramente!“ — Taki so lažniki po poklicu!

Iz Rodika na Krasu smo dobili dopis, v katerem dopisnik toži o razdivjanosti, katera je zavladala, odkar je zasijala napredna Tuma-Treo-Muhova zvezda.

Po noči od 23. na 24. m. m. so šli štirje mladeniči pred 2. uro popolnoma iz krčme pri „botegarju“. Rogovili so potem celo noč po vasi, razrušili nek zid in vrgli velik kamen z veliko silo skozi dvojno okno pri župnišću v pritično sobo. Le božji previdnosti je pripisovati, da se ni zgodila velika nesreča osebi, ki je spala v sobi.

Toda zdaj pride še najlepše! Usmiljeni očka župan jih je obsodil, da morajo postaviti novi šipi v razbito okno, čemur so se dotični fantje prostovoljno pokorili. Ko je č. g. župnik predlagal, naj bi se dotični fantje tudi denarno kaznovali, se je usmiljeni očka župan uprl.

Vsa stvar o tem bi bila končala in popolnoma zaspala, kakor mnogo drugih „kratkčasov“, da ni prišel ves „špas“ na uho tudi radovedni c. kr. žandarmeriji, ki ga je zopet zbudila.

„Unio catholica“. — Banke, ki so priskočile nesrečni „Unio catholica“ na pomoč so: 1. Občna zavarovalna banka v Trstu; 2. Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu; 3. Prvo ogersko splošno zavarovalno društvo v Pešti; 4. Avstrijski „Phoenix“; 5. Donau; 6. Dunajska zavarovalna družba; 7. „Fonciere“ v Pešti; 8. Ogersko-francosko zavarovalno društvo v Pešti.

Vse je tedaj preskrbljeno, da ne bi nihče škode trpel. „Sočani“ so lahko na to stran brez skrbi. Premišljujete naj zdaj, kaj bo z goriškimi liberalnimi zavodi, zlasti z „Goriško ljudsko posojilnico“....

Iz Podmeleca. — „Jojmine, jojmine! kako smo pa mogočni! — Ali je res taka sila, da se tako repenči? Tako nam predstavlja pokojni Erjavec v svojem živalstvu godrnjavega bahača purana. Nek tak puran repenči se nad menoj in našim cerkvenim oskrbništvom iz „Sočine“ luže, hinavsko skrivaje se pod ime „Domačin“, ko je vendarle nedomačin. Zagotavljam, da je ta lažnjivi dopis pri nas ljudstvo do konca prepričal, kako nesramno obrekuje „Soča“ častito duhovščino, ter da ji je vsaki napredni hujskač dobro došel, da le hoče na ujo metati blato po slaboglasnih 27 točkah liberalne lažiomike.

V osmi štev. letošnje „Soče“ piše najeti „Domačin“: „Nič ne bom lagal, ako rečem, da so ljudje prišli na črno sukno g. župnika, kajti kamor se on obrne, tam skaklja za njim cela župnija z vsemi svojimi napredpostavljenimi, starešini, ključarji, cerkveniki, katerih je pri nas več, in še drugi možje“. Lepa vam hvala najeti „Domačine“, tako lakavega spričevala bi od vas ne bil pričakoval. Da ste vedeli kaj pišete, bi se bili vsaj trikrat poprej v prst vgriznili. Gotovo ste imeli takrat očali po strani kot navadno, kadar ga imate nekaj štamperlov odveč. Ko bi jaz, kakor kmalu za tem pišete, pital ljudstvo v cerkvi s hinavci, mlačneži, liberalci, nekatičani, zatirateljci sv. vere, ali bi bila potem res vsa župnija z menoj? Zakaj niste še omenili ali bolje „Sočo“ nafarbali, da nazivljem svoje poslušalce s faloti in hujskači? Kaj ne, to bi bilo pa že predebilo, ko je na daleč znano, da v naši župniji tacih ni, razun, kadar nas vi posejete. Boli vas, boli „Domačine“, da me ljudstvo rado posluša in uboga, vas pa, ki brez jecljanja in žaljivega zbadanja niti dveh stavkov ne skrpate, — studi.

Da me celo poletje niste videli v cerkvi, je lahko mogoče, saj niti v domačo cerkev ne greste čez petkrat v letu, k nam v Podmelec pa pridete le na praznik sv. R. T. „k maši“ ali bolje gledat s prvega nadstropja neke krčme mimo vijočo se procesijo.

Tudi naša nepopravljiva ura in orglje sta vam na poti, radi bi vse novo, novo, novo — pa trdite v isti sapi, da je v naši „cerkveni blagajni le tema in palčevina in da ubogi kmet ne more“. Povejte mi modri in skrbni „Domačine“, kje je ona firma, pri koji se kupi za temo in palčevino ura in orglje, takoj naročim oboje tudi za vse podružnice. V plačilo zato vam poklonimo potem dragoceno Regulator pendulo iz našega zagrada, po koji se ravna vsa fara in zraven še naše orglje, o kojih trdijo strokovnjaki, da so dobre še najmanj par desetletij.

Da vidite v naši snažni in vedno lepo okrašeni cerkvi miši in podgane, pripisovati je le vaši poznani veleučednosti. Vi, ki poznate na našem kazalu-celo „francoške orla“ (Erjavec, kje si?) ne poznate niti po cerkvah frlečega netopirja, kojemu pravijo po nekod pol tič pol miš, — pač živa slika vašega značaja.

Vaša trditev, da pošiljam svoje kapelane agitirat in nemir delat, je lažnjiva kakor ves vaš dopis. Gospodje kapelani sami dobro vedo, da je sveta naloga duhovnikova svariti ljudstvo pred pogubnim rokovanstvom lažnjivih prerokov in njihovih agentov. Da, da, vi bi radi imeli privilegij napadati vse, kar je sveto in dobro, hujskati in lagati zoper duhovnike, ki zvesto izvršujejo svoj poklic, mi pa naj bi k vašemu izzivanju in blatenju molčali in ponižno hrbet držali — da, da, to bi vam ugajalo — pa varate se gorostasno! Bog in naše pošteno ljudstvo sta in bodeta z nami.

Melški župnik.

Opomba ured.: Pravijo, da je dotični dopis v „Soči“ spisal nek učitelj. Ali je to izdana uredniška tajnost, ali pa gola domišljija, ne vemo.

Lažnjivost „Soče“ in „Primorca“. — Čital sem v „Soči“ in „Primorcu“ dopis iz Kobarida, v katerem lažnjivi dopisnik blati naše č. gg. duhovnike. Na koncu omenja še č. g. vikarja Sedeja iz Borjane. Izjavljam slovesno, da je nerresnično, kar pišeta „Soča“ in „Primorcu“. Za to so priče — in sicer sami zanesljivi možje, kateri so bili v družbi s č. g. Sedejem in našim g. kaplanom. To je nov dokaz, kako lažejo naprednjaki, da bi očrnili č. duhovščino.

Jos. Volarič, krčmar v Iderskem.

Namestnik deželnega glavarja za Istro. — Dr. Stanger v Voloskem je bil z nova izvoljen namestnikom deželnega glavarja za Istro. A proti potrditvi njegove izvolitve se upirajo Italijani na vse kriplje in hočejo isto preprečiti na vsaki način.

Proti izseljevanju. — Ministerstvo za notranje reči je razposlalo okrožnico naperjeno proti izseljevanju. Posebno svari pred izseljevanjem v Argentinijo. Obrtnija in trgovina je zadnje čase tam popolnoma uničena in je vsled tega tam vse polno brezposelnih izseljencev, nahajajočih se v najhujši bedi. Tudi za poljedelske stoje je tam jako hudo vsled raznih elementarnih nezdog, največ pa zaradi suše in kobilic, ki tam vsako leto prevladujejo. Sploh so tam razmere tako žalostne, da jih niti tamošnji domači listi ne morejo več prikrievati.

Razpisani mesti. — V koperski kaznilnici je razpisano mesto čuvaja z letno plačo 800 kron.

Pri okrajni sodniji v Korminu je razpisana služba sodnijskega sluga s plačo 800 K, z doklado 160 K in s pravico do dveh petletnin po 100 K. Ta služba je v prvi vrsti namenjena c. kr. podčastnikom. Prošnje je vložiti do 5. marca pri predsedništvu goriške okrožne sodnije. Zahteva se znanje slovenskega in italijanskega jezika.

Hranilnica in posojilnica v Renčah priredi svoj redni občni zbor v nedeljo dne 16. februaria 1902, ob 3. uri popoldne v prostorih g. predsednika.

Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov; 2. Poročilo blagajnika in poslovodje; 3. Odobritev računa za l. 1901; 4. Volitev načelstva; 5. Volitev preglednikov računa; 6. Slučajnosti.

Sela na Volčanskem. — Naš poštni urad v Volčah nima se do danes nikakega pismonoše, ki bi pisma in časnike redno donasal in odnašal. Dobivati jih moramo le po šolskih otrocih. Pripeti se tudi, da po dva ali še več dni pisma in časniki na pošti ležijo. Naslovljeni jih dobivajo navadno vsa umazana. Prosimo tedaj slavno županstvo v Volčah, naj bi napravilo potrebne ko-

rake, da dobimo pismonošo, ki bi nam pisma redno donasal in odnašal. To je za nas zelo važna zadeva!

Se nekaj! Cerkev sv. Marije Magdalene je silno potrebna poprave. Podstrešni les vedno bolj gnije. Zakaj bi se ne popravilo, ker je ves material že pripravljen?

Pevsko in bralno društvo „Škrjanček“ v Pliskovci vabi k predstojnej veselici, katero priredi v nedeljo 9. februarja t. l. v prostoru gosp. Alojzija Širca h. št. 47. z raznovrstnim vspevom: 1. Nagovor, 2. P. H. Sattner: Pogled v nedolžno oko (Čvetospev), 3. I. Sodnijski prizor, 4. P. H. Sattner: Na planine! (Moški zbor), 5. II. Sodnijski prizor, 6. H. Vogrič: Le plakaj! (Čvetospev), 7. X. J. Vinska modrost. (Prizor), 8. Kamilo Mašek: Pri zibel. (Moški zbor), 9. Hostnik: Eno uro doktor (Burka v enem dejanju), 10. Srečkanje na tri dobitke gospodinske važnosti. Med posameznimi točkami svira godba na lok s spremljevanjem klavirja. Začetek točno ob 3 uri pop. Vstopnina 40 h. Otroci plačajo polovico. Sedeži in srečke po 20 h. Polovica čistega prispevka pripade revnej šolski mladini. — K obilni vdeležbi vabi uljudno Odbor.

Iz Podgore. — Naprednjaki naši očitajo g. kuratu, da dela proti naprednjakemu novemu pevskemu društvu, da je zadovoljen z laškimi popevanjem i. t. d. S tem delajo krivico omenjenemu gospodu. Dovolite nekoliko pojasnila v Vašem cenjen. „Pr. L.“

Kakšnega duha pa bo neki novo pevsko društvo? V Podgori imamo že mnogo let katoliško slovensko, bralno, politično društvo Po svojih pravilih ima namen delovati za napredek ljudstva našega na katoliški podlagi z dobrim berilom, petjem, če hočete tamburicami, z veselnicami i. t. d. — In zdaj prideta dva, trije, ali štirje, pa si vstanove novo društvo z ravno istim namenom kakor ga ima že leta obstoječe staro društvo. Kdo bo po tem zameril dušnemu pastirju, če se oglašja proti takemu društvu katero ne more imeti družega posebnega namena kakor le pridobivati ljudstvo za naprednjaštvo, liberalizem, in zadnjič vže socializem.

Drugo očitjanje, da g. kurata veseli laško popevanje po vasi ali po krémah je pa naravnost, če ne zlobno, pa saj smešno. Kdo nam večkrat graja laške in drugo-jezične popevke? To dela g. kurat češ, da jih ne razumemo in tako popevamo pohujšljive in večkrat škandalozne popevke.

Kdo se je že z rajnim g. Vodopivcem in potem s sedanjim voditeljem trudil ob enem za cerkveno pa tudi za narodno petje in zahteval od cerkvenih pevcev tudi narodnega petja? Tudi to je delal in še dela g. kurat! Kdor razmere pozna, ve, kje krivda tiči, če se pluja, morda celo umazana pesem glasi.

Nesreča pri oranju. — Alojzij Podgornik iz Vrtovina je te dni oral z voli na njivi. Jeden volov se mu je h kratu uprl in ni hotel več pluga vleči. Podgornik je vola priganjal, ali zaman, konečno pa se vol tako raztogoti, da je brcnil Podgornika tako nesrečno, da mu je zlomil kost v levi nogi. Prepeljali so ga v tuk. bolnišnico.

Ponesrečil na sanéh. — Mizar Janez Rutar iz Volč, star 58 let, je šel na bližnji visoki hrib po drva. Ker je zapadel sneg, vzel je mož seboj sani. Ko je naložil drva, se odpravi po hribu na sanéh proti domu. Naenkrat pa se Rutar zvrne raz sani in se jame valiti po hribu proti nekemu propadu. Da bi se rešil, zgrabi za eno drevesce, ker pa je bilo to prešibko, se mu izruje in nesrečni Rutar pade v propad, globok kakih 50 metrov. Pobil se je zelo nevarno po hrstu in glavi. Prepeljali so ga v tuk. bolnišnico.

Grozne nesreče. — Blizu Beljaka se je usul dne 3. t. m. snežni plaz, ki je podrl štiri hiše. Ljudje so pokopani pod razvalinami. Od druge strani grozi drug plaz, tako, da je nevarnost, da se ne zasuje ves kraj.

— Dne 2. t. m. se je na postaji Deutsch-Landsberg pri Gradcu razletel kotel lokomotive tovornega vlaka. Strojvodja Wirde, sprevodnika Benasin in Schneider in en kurjač so mrtvi. Kotel je vrglo 300 metrov daleč. Padel je na vrt tovarne za žveplenke Bojazzi, kjer se je zaril v tla, zopet ven skočil ter se drugič zaril globoko v tla, kjer pa je obtičal.

Umetni dež na Japonskem. — Na Japonskem so pričeli „delati“ umetni dež. Izpustili so močan električni tok proti jasnemu nebesu ob 11. uri zvečer. Po 9. uri drugo jutro so se pričeli delati oblaki in v 24 urah so imeli dež. V koliko se bode tuk „umeten dež“ obnesel in če bo tako umetno delo imelo vedno vspeh, se natančno še ne ve.

„Hranilnica in posojilnica“ v Cerknem je imela prometa v mesecu januarju t. l. kron 108.054-62, in sicer prejemkov kron 61.267-69, izdatkov pa kron 46.786-93. Prejela je hranilnih vlog kron 34.542-42, izplačala je hranilnih vlog kron 26.137-96. Dala je posojil kron 8.699—, vrnila je posojil kron 4.216-02.

Kanalsko sadjarsko in vinarsko društvo odda letos sledeče kolči ameriških trt:

Riparia portalis	29.000
Rupestrus monticola	8.000
Solonis	3.000
Skupaj	40.000

Udje vdobe poljudno množino kolči po 20 v. 100, neudje plačajo za 100 kolči 40 v.

Cepljenih dreves odda društvo:

Rudeči stotiner, jabolko	200
Rumeni belleleur, jabolko	450
Zlata parmena, jabolko	300
Zimska dekanka, hruška	150
Triumph de Vienne, hruška	100
Skupaj	1.200

Oddaja in razprodaja dreves in kolči vršila se bode 24, 25, 26 in 27. t. m. v društveni drevesnici od 8—12 ure predp. in od 1—4 ure pop.

Opomba. Riparia portalis dobro vspeva v nepreitolnosti zemlji, v suhi in apneni zemlji ne. Solonis enako, zraven pa tudi v ilovni in bolj apneni zemlji. Rupestrus monticola dobro rase v rahli, apneni zemlji.

Katere ameriške trte naj sadimo v sovdanasto in katere v ilovito zemljo? — V apneni in lapornati ali sovdanasti ter peščeni zemlji in suhi legi vspeva dobro rupestrus monticola ali „brezovka“ kakor se ji splošno pravi: v ilovni malo apneni ali pa rudeči zemlji, vspeva dobro riparia portalis (riparija velikolista).

O montikoli pa je omeniti, da je glede zoritve poznejša od rip je portalis. Če je torej vinograd v bolj mrzlem kraju in z nepopolnoma južno lego, je bolje, če se poslužimo riparije velikoliste, ako le kakovost zemlje to dopušča, ker na poslednjem cepljene zlahke trte gotovejše rodijo in tudi popred dozoriyo. — Večkrat se pripeti, da riparija ne blei in da prav bujno rasta, četudi je zemlja jako sovdanasta in bela. To se pa dogaja le v takih zemljah, ki se z apnom naravnost ne spajajo, marveč pustijo isto skozi se.

Organistom na znanje. — Naznanjam, da pesmarice Cecilije, vpravljene za moške glasove za sedaj še ne morem izdati, ker imam še premalo naročnikov. V kratkem pa izide pri Blazniku v Ljubljani 11 „Tantum ergo“ za moške zборе. Skladbe so lahke in melodijozne in gotovo bodo ugajale moškim zborom. One preč. gospode, ki so se naročili na Cecilijo, vljudno prosim, da blagovoljno podpirajo to izdajo, da se tiskovni stroški kolikor toliko poravnajo in ne bo preobčutljive izgube. Fajgelj.

Vabilo k družbi sv. Mohorja. — Za Mohorjevo družbo sta pač zimski in jesenski čas najbolj imenitna, ker oba sta ji čas žetve. V zimskih mesecih sprejema družba svoje ude in njih letne doneske, in čim več jih je, tem večje je tudi njeno veselje. Jeseni pa družba svojim udom pošilja novo duševno hrano, šestero lepih knjig. Če gre torej vse po sreči, veseli se naprej družba družbenikov, pozneje pa družbeniki družbe!

Naj bi nam tudi letošnje leto prineslo prav veliko takega medsebojnega veselja! Zato pa se obračamo do dragih rojakov z zopetno prošnjo: Pridružite se naši res vseslovenski družbi, da se nas zbere zopet prav častno število pod varstvom naših varuhov, svetega Mohorja in Fortunata! Vsak Slovenec, vsaka Slovenka štej si v sveto dolžnost, da je sam ud Mohorjeve družbe, in da ji s prijaznim opominom in vabilom pridobi še novih udov! — Posebno prosimo častite naše poverjenike, da ob vsaki ugodni priliki, v cerkvi kakor zunaj nje, zopet zastavijo svojo zgovorno besedo za našo družbo, in tako čim več svojih ver-

nikov privabijo k nji. Na potrebo, veliki pomen in mnoge koristi družbe sv. Mohorja in njenih knjig nam na tem mestu pač ni treba znova opozarjati.

(Dalje pride.)

Socijalne drobtinice.

O zasebni lasti. — 23. Kako se pridobivajo stvari, katere imajo lastnika ali z drugimi besedami: Kako prehajajo stvari od enega lastnika na drugega?

Razume se, da imamo tukaj v mislih edino le lastnino, ki je po pravični poti pridobljena. Krivično pridobljena stvar ne more nikdar biti lastnina in torej tudi ne moremo o njej razpolagati. Krivično pridobljene stvari ne moremo nikdar drugim dati v last.

Po naravnem zakonu more pravično pridobljena lastnina preiti na drugega lastnika:

1. Po pogodbi, ki ni nič drugega nego svobodno, očitno in soglasno izražena volja dveh ali več oseb glede na kako stvar ali na kako dejanje ali opuščenje. Po pogodbah si podeljujejo ljudje drug drugemu pravice, katere imajo. Ker ima človek tudi lastninsko pravico, katera mu daje svobodo, da se svojim premoženjem svojevoljno razpolaga, da je sme, če hoče, celo uničiti, je naravno, da lahko svoje premoženje in svojo pravico do njega podeli tudi svojemu bližnjemu.

Ako sloni pogodba na strogi pravičnosti na obeh straneh, imenuje se dvostranska pogodba n. pr. menjavna in posojilna pogodba, pri katerih velja načelo: „Jaz tebi to, ti meni ono“. Ako pa izvirna pogodba na eni strani iz gole dobrotljivosti ali ljubezni, imenuje se enostranska ali darilna pogodba in velja načelo: „To ti darujem, ne zahtevam pa od tebe ničesar“.

2. Po podedovanju, ki je dvojno: ali po oporoki ali brez oporoke.

3. Po priposestovanju,

4. Po kaznih in davkih, katere nalagajo posameznikom pristojne oblasti.

Za kratek čas.

Ena za pust. — V pustnem času je peljal kmet Marinšek iz Strani pod Nanosom voz lesnega oglja s kravo v Trstu na prodaj. V Trstu je dobil kmalu gospoda, ki mu je oglje odkupil za 20 gld. Pri tem pa je gospod posebno naglašal: „Kupim, toda vse skupaj!“ Kmetič je menil, da hoče imeti vse oglje. Gospod mu pokaže hišo in prostor, kjer da naj izprazni oglje.

Ko je bil voz prazen, odšteje gospod 20 gld. Kmet hoče voz obrniti, toda gospod veli: „Kaj hočete tukaj, saj sem vas plačal. To je vse moje! Jaz sem se zmenil za vse skupaj, za oglje, voz in kravo“. „Oho“, reče kmet, „tako se pa nisva zmenila“. „Ravno tako!“ reče gospod. „Ali nisem vedno povdarjal, da vam dam 20 gld. za vse skupaj? Le idite domu! Ako vam ni prav, tožite“. In ga je izziral na ulico.

Kmetič gre na policijo. Ko pokličejo gospoda, pravi le-ta: „Jaz sem se zmenil za vse skupaj. Če je kmet osel, in me ni razumel, ni moja krivda“. In vprašajo kmeta: „Je-li res gospod tako govoril?“ Kmetič: „Res je tako govoril, ali jaz sem mislil, da mi da za vse oglje skupaj 20 gld.“ In mu rečejo: „Dragi mož, mi vam ne moremo pomagati. Idite z Bogom in napravite tožbo!“

Ubogi kmet gre jokaje iz pisarne in potem domov. Na potu ga dojde Brežanka z oslom. Vpraša ga, kje da je bil in zakaj da je tako pobit in žalosten. Kmet jej pove, kaj se mu je zgodilo. Žena vpraša, kdo da je oni gospod? Kmet pravi, da ima brivnico v mestu. Brežanka: „Ali ste oglje tam pustil?“ Kmet: „Ne, ampak na njegovem stanovanju, ki je tam blizu“. Brežanka: „Dobro! Tega lenuha morava naučiti pameti. Pojdite, vrniva se v Trst!“ Po potu ga Brežanka dobro pouči, kako in kaj naj stori. „Vi pojdite naravnost v njegovo brivnico“, mu je rekla, „jaz pa vas bom z oslom čakala tam blizu“.

Kmet gre v brivnico in reče: „Prosim, da me „polbirate“. Tukaj imate groš!“ Ko spravi brivec groš, reče kmetič: „Tukaj imate še en groš za mojega brata!“ Brivec: „Kje pa imate brata?“ Kmetič: „Kadar bom jaz gotov, pa ga precej pripeljem“. Brivec reče: „Dobro!“ in spravi tudi poslednji groš.

Ko je bilo „polbiranje“ gotovo, gre kmetič na ulico do Brežanke in privleče na vrvi njenega osla v brivnico. Brivec: „Moštro di ščavo, kaj ste pripeljal tega moštro di azino sem?“ Kmetič: „Pripeljal sem ga, da ga obrijete, saj sem vam naprej plačal groš.“ Brivec: „Toda vi ste dal groš za brata!“ Kmetič: „Saj to je res! Ali nisem tudi jaz osel, da sem odal vam voz, oglje in kravo za 20 lid.“ Brivec: „Kosa mi porta kvešto? Alò ven!“

Kmetič gre z oslom na policijo in pove celo stvar. Pošljejo zopet po gospoda in ga vprašajo: „Ali je res, kar govori kmet?“ Brivec: „To je že res, ali jaz sem mislil na njegovega pravega brata. Ali naj osle brijem? Kdo mi pride potem v brivnico?“ Kmetič: „Jaz ne odjenjam: Ali osla obriti, ali pa voz in kravo nazaj! Če sem jaz osel, kakor ste mi rekli poprej, je ta-le moj brat.“

Na policiji se niso mogli dovolj nasmejati. Rekli so jima, da je najbolje, ako se lejo pogodita, ker sta oba pogrešila. Tako sta tudi storila.

Kmetič je po nasvetu zvite Brežanke in s pomočjo svojega brata dobil zopet svoj voz in svojo kravico.

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos . . .	K 190—	do 210—
„ Sandomingo . . .	270—	290—
„ Java . . .	260—	280—
„ Portorico . . .	270—	290—
„ Ceylon . . .	360—	380—
Slakdor . . .	86 50	90—
Špeh . . .	120—	150—
Petrolij v sodu . . .	34—	—
„ zaboju . . .	11 60	12—
Maslo surovo . . .	150—	160—
„ kuhano . . .	200—	220—
Otrobi debele . . .	10 60	12 20
„ drobne . . .	10—	11 20
Turšica nova . . .	12 80	14 40
„ za hrano . . .	12 40	13—
Oves . . .	17—	18—

Moka ogerska:

šl. 0 K 34—	šl. 1 K 33 20	šl. 2 K 32 40
„ 3 „ 31 60	„ 4 „ 31 20	„ 5 „ 30 40
	šl. 6 K 29 40	

Sadjarsko in vinarsko društvo za Brda v Gorici

Prodaja naravne in prstne
briske pridelke po zmernih
cenah.

Zaloga pristnih vin:

burgundeca, rizlinga, modre
frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:

Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitev in pošiljave pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Cotič Peter

čevljar

v Gosposki ulici hiš. št. 11

(tik zaloge pohištva g. Breščaka)

sprejema naročila vsakovrstnih
čevljev bodisi finega ali navad-
nega izdelka po ugodnih cenah.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

**NOVA
TVRDKA
J. ZORNİK**
Gorica, Gosposka ulica 7 (tik „Kroj zadr.“)
prva in edina slovenska trgovina za modno in
vsakovrstno drugo blago; — ima najlepšo zalogo
okrasov za damske obleke, zimskih jaeger
podobnih, dežnikov, nogavic, rokavic
domaćih čevljev, ruskih galošev
svilnenih in volnenih šerp,
modercev, kravatik itd.
vse potrebščine za
šivilje

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,

(blizu lekarne Gironcoli).

Ima v zalogi vsakovrstno po-
hištvo za vsak stan. — Oprava po
najmodernejših slogih, posebno za
spalne, jedilne in posetne sobe je po
nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno
in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena oglekala vsake velikosti. Raz-
lično pohištvo, kakor: toaletne mize,
različna obešala, preproge za okna
itd. Različne stolice z trsja in celu-
loida, posebno za jedilne sobe. Bla-
zine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbiro ter razne
tapečarije. Reči, katere se ne naha-
jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri
cenikov v najkrajšem času. — Daje
se tudi na obroke, bodisi tedenske
ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegatnejšo
sobno opravo, na katero se še
posebej opozarja p. n. občinstvo!

Tvrška

Konjedic & Zajec

v Gorici pred nadškofijo št. 5

priporočata svojo bogato zalogo:
najboljšega štajerskega železa,
železne, pocinkane, pocinjene in
cinkaste ploščevine.

Okove za pohištvo, stavbe, vodne
žage, vse potrebščine za obrtnike, kme-
tjstvo, sadjarstvo, vinogradnike za je-
sensko in zimsko dobo.

Nagrobne križe, peči, štedilna
ogrušča, cevi, predpečnike.

Stavbeniki pozor!

Vedno sveži Portland in Roman
cement. Edina zaloga železnih nosi-
teljev (traverz), cevi za stranišča z vse-
mi pripravami.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih postopij, premič-
nin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor
tudi zvonov proti poškodbim.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo
zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski
cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastav-
ljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina
slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi
pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovan-
cem popolno varnost.

**ROJAKI! Zavarujte svoje
imetje pri domačem zavodu!**

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in toči v svoji krčmi prist-
na domača vina ter postreže tud,
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

Jakob Šuligoj

urar v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 25,

priporočata svojo

prvo slov.
urarsko
delavnico
in poprav-
ljalnico ter
zalogo ur
vseh vrst in
kakovostij, na
dalje razno-
vrstne šival-
ne stroje najnovejših siste-
mov in najboljše kakovosti,
vse po zmernih cenah. — Vsako
popravo je jamči edno leto, ši-
valne stroje za pet let.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporočata prečast. duhovščini za
izdelovanje cerkvenih posod in
orodja. Pripravo cerkvenega o-
rodja olajšuje revnim cerkvam
s tem, da daje tudi na obroke.
Obroke si pa preč. p. n. gospod
naročevalec sam lahko določi.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga
za ženske in moške obleke, za vsak
stan in vsak letni čas v največji
izberi, kakor: sukno, platno, prte-
nino, Chiffon, oksfort, srovice, vsa-
kovrstne preproge, zavese, namizne
prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce.
Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja.

Najboljše stiskalnice

za vino in za oljke so naše sti-
skalnice „HERKULES“, najnovej-
šega in izvrstnega sestava s stro-
jem za dvostruki in trajni priti-
sek; z jamčeno največjo uporab-
nost, večja od vseh drugih
stiskalnic.

Najbolje samodelujoče škropilnice
za trte patentirane

„SYMPHONIA“

katere delujejo same, ne da jih je treba goniti.

Mlini za grozdje, sadje in oljke. Robkalnice z mastilom za grozdje. Plugi
za vinograde. Stroji za sušenje sadja, kakor tudi za vse pridelke rastlinske,
živalske in rudne. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mtilnice za pše-
nico, čistilnice, rešetalnice, mečkalnice za krmo, ročni mlini za žito v raznih ve-
likostih in vsi drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom
kot posebnost najnovejšega, izbornega, istinitnega pripoznano najboljšega in od-
likovanega sestava

PH. MAYFARTH in dr.

e. in kr. izključno privilegovane tvornice gospodarskih in vinarskih strojev
na Dunaju, II, Taborstrasse št. 71.

odlikovani v vseh državah sveta z 450 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.
Ilustrovani ceniki z mnogimi pohvalnimi pismi franko. — Razprodajalci se iščejo povsod, kjer še
nismo zastopani. — Čuvaj se ponarejanja.